

Intence transgresivní / Intence transcendentní / Transgresivní intence (vědomí) / Transcendentní intence (vědomí) / Akt vědomí - struktura / Vědomí - struktura aktu vědomí

Akt vědomí není nikdy nestrukturovaný ani jednoduchý, dokonce ani pokud jde o jeho intencionalitu. Žádný akt vědomí nesměřuje k jedinému „cíli“, který není (a nemůže být) součástí ani složkou tohoto aktu. Neexistuje tedy nic jako nějaký „atomický“ akt vědomí, ale ani žádná složka výkonu jeho intence, která by obstála sama o sobě a z níž by bylo možno akt vědomí resp. jeho celkovou intencionalitu vyložit či dokonce „složit“. Jakožto akt či výkon má nutně svou transienci (či transeunci), ale jakožto akt intencionální se vyznačuje rovněž svou transgresí a transcendencí. V rámci mytického myšlení obojí, tj. intencionální transgrese i transcendence, jakoby splývají a samotným vědomím nejsou rozlišovány buď vůbec anebo (v pozdějších, vyšších stádiích) jen nedostatečně. Systémové a kritické odlišování a prověřování obou umožňuje teprve vynález pojmů a pojmovosti (což pochopitelně neznamená, že je ihned všechno jasné a průhledné). Musíme si uvědomit, že teprve v reflexi je něco takového možné, a kritická a zároveň systematická reflexe byla umožněna právě díky pojmům. To však s sebou nese také jisté negativní nebo alespoň problematické následky: řecký typ pojmovosti je naprosto převážně zaměřen k tzv. intencionálním předmětům (objektům), a to mnohem dříve, než je tematizován rozdíl mezi intencionálními a „reálnými“ předměty. Jakmile je tento rozdíl rozpoznán a učiněn tématem, může - a vlastně musí - být tematizován také rozdíl mezi transgresivními a transcendentními intencemi. Proto musíme uvažovat také o možných dalších pokrocích v tom, jak rozumíme povaze intencionality aktů vědomí. K „reálným“ předmětům směřují transgresivní intence (a navazují tak na intencionalitu mytho-logického, tj. před-logického typu). Transcendentní intence naproti tomu směřují k myšlenkovým modelům a pojmovým konstruktům, což v tradici řecké pojmovosti znamená k intencionálním předmětům. V přítomné a nejbližší budoucí době se však otvírá otázka revize spjatosti všech pojmů s intencionálními předměty a možnosti nové pojmovosti, kde myšlenkové modely nebudou konstruovány jako neměnné a nečasové (po vzoru geometrickém.

(Praha, 960201-1.)